

Fakta om:

- **Elevers svømmeundervisning som en del af idrætsundervisningen**
- **Danskernes svømmeduelighed**
- **Samarbejdsaftaler mellem svømmeklubber og kommuner som løsningsmodel**

Dansk Svømmeunion vil gerne sætte fokus på, at svømmeundervisning skal foregå i vand. Derfor er Dansk Svømmeunion taget til Folkemøde på Bornholm for at gøre politikerne opmærksom på, at manglede svømmefærdigheder i yderste konsekvens kan resultere i flere drukneulykker.

Dette faktaark samler information om:

1. Danske skoleelevers svømmeundervisning som en del af idrætsundervisningen.
2. Danskernes svømmeduelighed.
3. Eksempler på samarbejdsaftaler mellem svømmeklubber og kommuner som en mulig løsning, der kan medvirke til at løfte kvaliteten af svømmeundervisningen og være en økonomisk gevinst for kommunerne.

1. Elevers svømmeundervisning som en del af idrætsundervisningen

Alle landets kommuner er ifølge folkeskolens trinmål forpligtet til at tilbyde svømmeundervisning som en del af idrætsfaget. Der stilles ikke krav til, at svømmeundervisningen skal foregå i vand, og strammere økonomistyring får i stigende grad kommunerne til at indføre besparelser på området.

1 ud af 10 kommuner tilbyder svømmeundervisning uden vand

I dag er der 1 ud af 10 kommuner, som ikke tilbyder svømmeundervisning i vand til alle elever. Det viser rapporten "Skolesvømning i den danske folkeskole", der er udarbejdet i et samarbejde mellem Dansk Svømmeunion, DIF og Syddansk Universitet og udgivet i 2012.

2 ud af 10 kommuner overvejer at spare svømmeundervisning væk

Derudover viser rapporten "Skolesvømning i den danske folkeskole", at 2 ud af 10 kommuner gør sig overvejelser om at indføre svømmeundervisning uden vand. Hertil kommer flere kommuners planer om at reducere den tid, som eleverne er i vandet, eller indføre kortere undervisningsforløb fx i form af 10-ugers forløb frem for svømmeundervisning i hele skoleårets længde.

2. Danskernes svømmeduelighed

I samarbejde med TrygFonden har Dansk Svømmeunion afdækket danskernes svømmeduelighed via en repræsentativ undersøgelse foretaget af Epinion i 2007. Undersøgelsen er inddelt i tre delundersøgelser med fokus på henholdsvis befolkningen generelt, forældre samt børn. Resultatet er bekymrende.

Kan du svømme 200 meter?

Ifølge den fælles-nordiske definition¹ defineres man som svømmeduelig, hvis man kan svømme 200 meter uden ophold. I Undervisningsministeriets nuværende trinmål er der ikke defineret en konkret målsætning for, hvor langt eleverne skal kunne svømme. Lærer eleverne at svømme 200 meter via svømmeundervisning i skoletiden, vil det have en forebyggende effekt og dermed være med til at reducere risikoen for drukneulykker.

Flere end 9 ud af 10 danskere finder det vigtigt at kunne svømme samt redde en person i land

95 pct. af de adspurgte danskere finder det vigtigt at kunne svømme, mens 96 pct. af dem finder det vigtigt at være i stand til at kunne redde en person i land og dermed være med til at forhindre en potentiel ulykke i vand.

Danskerne overvurderer deres evne til at svømme

Adspurgt til danskernes opfattelse af egen svømmeduelighed svarer danskerne², at de selv mener, at de er gode svømmere. Men bliver der spurgt til, hvor langt danskerne kan svømme samt deres fortrolighed med vand³, viser det sig, at 1 ud af 3 danskere ikke kan betegnes som værende svømmeduelige ifølge den nordiske definition, hvor man skal kunne svømme 200 meter uden ophold. Dertil kommer, at 1 ud af 5 børn heller ikke kan betragtes som værende svømmeduelige. Det kan være farligt, hvis man betragter sig selv som svømmeduelig, og man reelt ikke er det. Det kan betyde, at man agerer dumdrigt i sammenhænge, hvor man burde være på vagt.

3. Samarbejdsaftaler mellem kommuner og svømmeklubber

I dag organiseres svømmeundervisningen typisk i regi af kommunen. Det sker enten via en decentral eller en central struktur, hvor det enten er én eller flere centralt ansatte svømmelærere og/eller én eller flere ansatte idrætslærere tilknyttet den lokale folkeskole, som forestår svømmeundervisningen. Strammere økonomistyring blandt landets kommuner har ført til, at nogle kommuner allerede har implementeret alternative løsningsmodeller, som afviger fra den hidtidige måde at organisere skolesvømning på. Andre kommuner er på nuværende tidspunkt i gang med at kortlægge forskellige muligheder. Fælles for de nye modeller er, at hovedformålet er, at eleverne skal modtage svømmeundervisning, der foregår i vand.

Dansk Svømmeunion har været medinitiativtager til flere pilotprojekter, hvor svømmeklubber er gået sammen med den lokale kommune om at organisere svømmeundervisningen til skoleeleverne.

Gevinst for kommunerne

Udvalgte pilotprojekter er løbende blevet evalueret af forskere fra Syddansk Universitet, og resultatet af projekterne fremgår af rapporten "Svømning i den danske folkeskole". Rapporten indikerer blandt andet, at det kan medføre en økonomisk gevinst for kommunerne at indgå sådanne samarbejdsaftaler med lokale svømmeklubber samtidig med at man opnår kvalificeret

---

¹ Etableret af de nordiske svømmeforbund.

² Undersøgelsen består af en telefoninterviewundersøgelse blandt 1.000 borgere og 500 forældre til børn i alderen 0-16 år samt en spørgeskemaundersøgelse blandt 615 børn i alderen 11-12 år.

³ 37 pct. af befolkningen angiver, at de ikke kan slå en kolbøtte i vandet. Knap hver fjerde dansker kan ikke vende sig i vandet fra rygliggende til maveliggende og tilbage igen og tør ikke at have åbne øjne under vand (hhv. 24 pct. og 23 pct.). For hver femte gælder det, at de ikke kan flyde og/eller tør hoppe i vandet fra bassinkanten på benene eller på hovedet.

undervisning. Vigtigste prioritering for Dansk Svømmeunion er, at der bliver etableret svømmeundervisning i alle landets kommuner.

Nedenfor er nogle eksempler på samarbejdsaftaler og partnerskaber gennemført med rådgivning fra Dansk Svømmeunion.

Gentofte-modellen

Gentofte Kommune indgik i skoleåret 2011/12 et samarbejde med Gentofte Svømmeklub om en nytænkende organisering af skolesvømning i kommunen. Det svømmefaglige varetages af svømmeundervisere fra Gentofte Svømmeklub i et tæt samarbejde med personalet fra kommunens skolefritidsordninger. Svømmeundervisningen er placeret i andet skoleår og kaldes aktiviteter. Selvom undervisningen ligger i skoletiden, er den formelt tilknyttet skolefritidsordningen. Gentofte Kommune administrerer vandtider og transport af børnene, samt organisering af skolefritidsordnings-personalet.

Herning-modellen

Herning Kommune og Herning Svømmeklub indgik i 2012 et samarbejde med henblik på at skabe mere ligevægt i elevernes læring samt et større udbytte af svømmeundervisningen, blandt andet via mere tid i vandet for de involverede skoler. Herning Svømmeklub planlægger al undervisning, som udføres i samarbejde med lærerne. Herning Kommune administrerer vandtid, transport af eleverne og opsyn med eleverne til og fra svømmehallen. Skoleelever i 4. klasse gennemgår et intensivt forløb med undervisning over to uger med i alt otte undervisningsgange á 90 minutters varighed.

Stevns-modellen

Stevns Kommune, herunder Stevns Kommunale Ungdomsskole, samarbejder med Svømmeklubben SHS-Stevns om at varetage svømmeundervisningen af skolebørn. Det er Stevns Kommunale Ungdomsskole, der koordinerer skolesvømmeundervisningen og indgår de fornødne aftaler med svømmeklubben i forhold til undervisningen og transport. Svømmeklubben SHS-Stevns har en fuldtidsansat instruktør, der sammen med en timelønnet instruktør forestår undervisningen. Instruktørerne koncentrerer sig om undervisningen og er fritaget fra alle andre opgaver, som ikke ligger i og omkring bassinet. Eleverne kører selv med bussen, men bliver modtaget af pædagoger i svømmehallen, der har opsyn med børnene i forbindelse med omklædning og undervisningen. Svømmeundervisningen ligger i forlængelse af skoletiden, og alle 4. klasseelever tilbydes 38 svømmelektioner á 45 minutter årligt. 5. klasserne modtager undervisning ti gange i løbet af skoleåret. Der er desuden tilbud til specialklasserne i kommunen om svømmeundervisning via 38 lektioner á 45 minutter.

Køge-modellen

Køge Svømmeklub indgik fra skoleåret 2010/2011 et samarbejde med en privatskole i Køge Kommune. Køge Svømmeklub stiller med to instruktører, der planlægger al undervisning for alle skolens elever fra 0.-7. klassetrin. Skolen stiller med en lærer/pædagog, der primært varetager transport og opsyn. Svømmeundervisningen foregår i skoletiden en gang om ugen i 45 minutter.